

АНТИКОРУПЦИЯ

решения

„Корупцията не може да се преследва само със средствата на наказателното право, защото битката ще се окаже предварително изгубена. За да има изгледи за успех, корупцията трябва да бъде притискана от множество страни. При това непрестанно.“ Кристиан Таков

В днешния бързо глоболизиращ се свят корупцията застрашава икономическия растеж, възпрепятства развитието на справедливи общества и застрашава върховенството на закона. Това е предизвикателство, което надхвърля границите и засяга общности и нации на всички нива и от всички региони. Признавайки пагубното въздействие на корупционните практики, правителства, организации и отделни лица по целия свят се стремят да намерят ефективни решения за ограничаване на тази заплаха. Този информационен лист представя някои антикорупционни стратегии и вдъхновяващи примери за насърчаване на прозрачността, отчетността и почтеността. Всеки човек може да допринесе за изграждане на едно по-справедливо общество.

Антикорупцията се отнася до действията, политиките, практиките и мерките, предназначени за предотвратяване, разкриване и наказване на корупцията в публичния и частния сектор.

ПРОЕКТ НА СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ КЪМ
СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ • СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ •

СОФИЙСКИ
УНИВЕРСИТЕТ

„СВ. КЛИМЕНТ
ОХРИДСКИ“
ОСНОВАН 1888 Г.

Организации, които активно работят за преодоляване на корупционните практики

Организация на обединени нации (ООН)¹

ООН се бори с корупцията основно чрез своята Служба по наркотиците и престъпността (UNODC). UNCAC е единственият правно обвързващ универсален инструмент за борба с корупцията. Приемането му дава рамка за установяване на международни норми и стандарти в борбата с корупцията. Службата предоставя техническа помощ, образователни програми и насърчават приемането и прилагането на мерки от страна на държавите-членки.

Transparency International (TI)²

TI работи с партньори в правителствата, бизнеса и гражданското общество в над 100 страни. Организацията изследва възприятията и реалностите относно корупцията и се застъпва за съответните промени в политиките. Провеждат кампании за повишаване на осведомеността. Годишният индекс за възприемане на корупцията (CPI) е един от най-широко признатите глобални измерители на корупцията и нивата на нейното възприемане от хората.

Световна банка³

Световната банка работи активно за постигане на добро управление и борба с корупцията не само в оперативната си работа. Банката съдейства активно на страните в усилията им да намалят корупцията както с кредитни проекти, така и с консултантски дейности. Банката забранява трансакции с фирми и лица, за които е установено, че са участвали в корупционни дейности, като по този начин определя стандарти в глобалната борба срещу корупцията.

Организация за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР)⁴

Усилията на ОИСР за борба с корупцията се съсредоточават върху Конвенцията за борба с подкупите, която криминализира подкупването на длъжностни лица. Те следят стриктно прилагането му сред държавите-членки и изготвят редовни доклади. Организацията насърчава международното сътрудничество за справяне с корупцията, особено при трансгранични бизнес сделки.

Международен валутен фонд (МВФ)⁵

МВФ оценява въздействието на корупцията върху икономическото здраве на дадена страна и дава препоръки за възприемане на политики в тази област. Фонда предоставя техническа помощ и обучение, за да помогне на страните в борбата с корупцията. Чрез своите финансови програми и оценки МВФ гарантира, че държавите включват мерки за добро управление и борба с корупцията за насърчаване на икономическа стабилност и растеж.

Всяка една от изброените организации внася уникална гледна точка и набор от инструменти в рамките на глобалната борба с корупцията, играейки решаваща роля в оформянето на политиката, практиката и осведомеността както в публичния, така и в частния сектор.

Овластяване на младежта в условията на борба с корупцията

Корупцията е дълбоко вкоренена заплаха. Тя подкопава доверието, възпрепятства растежа и разширява социално-икономическите различия. В стремежа да бъде изкоренена тази болест централна роля играят младите хора. Дигитално грамотни, глобално свързани идеалисти, които притежават вроден потенциал да ръководят антикорупционни инициативи. Техните свежи възприятия и иновативно мислене могат да породят трансформиращи решения на вековни проблеми.

Вдъхновяващи примери

- ❁ **„Революция на розите“** – През ноември 2003 г. в Грузия започват масови протести на млади хора, „въоръжени“ с рози против ширещата се корупция и измами в страната. Тези протести водят до смяна в управлението, чието смело решение да се разформирова стари структури доведе до всеобхватни реформи, с нова пътна полиция и значително намаляване на корупцията.⁶
- ❁ **Сингапур**, някога бедна и разорена колония, е днес една от най-проспериращите държави в света. Основният фактор за този невероятен обрат е строгата и последователна антикорупционна политика на страната. От самото начало на независимостта си през 1965 г., Сингапур признава корупцията като основна пречка пред икономическия си растеж. В резултат на това е създадена Комисия за противодействие на корупцията (CPIB), която има пълномощия да разследва всеки, включително и държавни служители, без изключение. Днес, страната бележи трайно най-добри резултати в Индекса за възприятие на корупцията на Transparency International, благодарение на строгите закони и ефективната работа на Агенцията за борба с корупцията.
- ❁ **Whistleblowing** – Терминът описва осветляването на неправомерни действия, които могъщи хора от политиката или бизнеса искат да останат скрити. Често това е самотно и плашещо пътуване. Тези, които се чувстват задължени да докладват за нарушаване на закона, често нямат реални познания за това как безопасно да разкрият важната информация, която притежават.
- ❁ **Магнитски:**⁷ Историята на руския адвокат Сергей Магнитски е вдъхновяваща, но и трагична. Той разкрива голяма данъчна измама, засягаща високопоставени руски чиновници, но вместо да бъде извършено разследване по случая, адвокатът е арестуван по същото обвинение. Умира в затвора на 37-годишна възраст. По-късно в САЩ е приет „Закон Магнитски“, който предвижда санкции на лица, уличени в корупция. Други страни и Европейския съюз също приемат подобни законодателни актове.⁸

¹ United Nations Office on Drugs and Crime. https://www.unodc.org.translate.goog/unodc/index.html?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=bg&_x_tr_hl=bg&_x_tr_pto=wapp

² Transparency International. (2023) Transparency.org. <https://www.transparency.org/>

³ World Bank Group - International Development, Poverty, & Sustainability. <https://www.world-bank.org/>

⁴ Confronting inflation and low growth, 2023, Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), <https://www.oecd.org/>

⁵ International Monetary Fund - IMF. (2023, April 19). IMF. <https://www.imf.org/>

⁶ Farid Osmanov, POLICE REFORM IN GEORGIA, 2020, <https://www.bsg.ox.ac.uk/sites/default/files/Osmanov%2C%20Police%20Reform%20in%20Georgia-1.pdf>

⁷ William Browder. Hermitage Capital, the Russian State and the Case of Sergei Magnitsky, 2009, <https://www.chathamhouse.org/sites/default/files/public/Research/Russia%20and%20Eurasia/151209browder.pdf>

⁸ Amnesty International. (2021). Kafkaesque trial denies justice even after death. Amnesty International. <https://www.amnesty.org/en/latest/press-release/2013/01/kafkaesque-trial-denies-justice-even-after-death/>

